สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์
(Outbreak Verification Summary)

พัชริดา วรศาลศิริ, นิยดา ยศวัฒน, ธนวดี จันทร์เทียน, วันเสน่ห์ โตอนันต์ และ พจมาน ศิริอารยาภรณ์
ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว สำนักระบาดวิทยา *Surveillance Rapid Response Team (SRRT), Bureau of Epidemiology*
✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 32 ระหว่างวันที่ 10 – 16 สิงหาคม 2557 สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. ผู้ป่วยโรคฉี่หนู 1 ราย จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นชายไทย อายุ 72 ปี ขณะป่วยอาศัยอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลนากะชะ อำเภอฉวาง อาชีพเกษตรกรรม เริ่มป่วยเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2557 ไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลฉวาง ระหว่างวันที่ 7 - 9 สิงหาคม 2557 จนอาการดีขึ้น ต่อมาวันที่ 12 สิงหาคม 2557 กลับมีอาการป่วยอีกครั้ง จึงเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลนครพัฒน์ แพทย์วินิจฉัยเป็นโรคฉี่หนูร่วมกับภาวะไตวาย จึงส่งต่อไปรักษาที่โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช วันที่ 13 สิงหาคม 2557 ด้วยอาการไข้สูง 38.5 องศาเซลเซียส หนาวสั่น ปวดศีรษะเฉียบพลัน ปวดกล้ามเนื้อรุนแรง ตาแดงจัด คอแข็ง มีอาการเลือดออก (แต่ไม่ได้ระบุว่าเป็นเลือดออกในทางเดินอาหาร หรือ ไอเป็นเลือด หรือ มีผื่นหรือมีจุดเลือดออก) ดีซ่าน ปัสสาวะน้อย ผลการตรวจค่าความสมบูรณ์ของเลือด พบปริมาณเม็ดเลือดขาว 17,600 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร การตรวจสภาวะการทำงานของไตพบภาวะไตวาย BUN 186 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร Creatinine 8.03 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร การตรวจการทำงานของตับ พบภาวะดีซ่านร่วมกับการทำงานของตับผิดปกติ (Total Bilirubin 33.81 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร SGOT 124 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร SGPT 93 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร) ผลการตรวจปัสสาวะพบ Albumin urine ให้ผลบวก และ Screening test โดยใช้ Lepto-Dipstick ให้ผลบวก แพทย์วินิจฉัย Leptospirosis with AKI การรักษา Ceftriazone 2 กรัม และ Doxyclycline 100 มิลลิกรัม ข้อมูลจากการสัมภาษณ์พบว่าผู้ป่วยมีประวัติทำงานแช่น้ำ ย่ำน้ำ หรือที่ชื้นแฉะเกิน 6 ชั่วโมง และมีแผลฉีกขาดที่เท้าและสัมผัสกับน้ำหรือโคลนที่ชื้นแฉะ แพทย์ทำการล้างไตผู้ป่วยครั้งแรก เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2557 ปัจจุบันผู้ป่วยยังรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช อาการทรงตัว สำนักระบาดวิทยาได้ประสานทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว ลงสอบสวนโรคในพื้นที่ พร้อมกับค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมในชุมชน ไม่พบผู้ป่วยเพิ่มเติม

2. ผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วง 4 ราย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเพศชาย 1 ราย เพศหญิง 3 ราย อายุระหว่าง 16-80 ปี เฉลี่ย 48 ปี ขณะป่วยอาศัยอยู่หมู่ที่ 9 ตำบลหารแก้ว อำเภอหางดง ผู้ป่วยทั้ง 4 รายรับประทานอาหารร่วมกัน คือ แกงผักกาดใส่ม้ามควาย เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2557 เวลา 17.00 น. ผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วยวันที่ 7 สิงหาคม 2557 เวลา 17.30 น. ด้วยอาการอาเจียน ถ่ายเหลว 7 ครั้ง หนาวสั่น รายที่ 2 เริ่มป่วยวันที่ 7 สิงหาคม 2557 เวลา 22.00 น. มีอาการอาเจียน ถ่ายเหลว 2 ครั้ง รายที่ 3 เริ่มป่วยเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2557 เวลา 01.00 น. มีไข้ อาเจียน ถ่ายเหลว 7 ครั้ง ผู้ป่วยทั้ง 3 รายซื้อยากินเอง และผู้ป่วยรายสุดท้ายเริ่มป่วยเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2557 เวลา 17.00 น. มีไข้ 38 องศาเซลเซียส หนาวสั่น อาเจียน ถ่ายเหลว 5 ครั้ง ปวดบิดท้อง เข้ารับการรักษาแผนกผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลหางดงวันเดียวกัน แพทย์วินิจฉัย Gastroenteritis and Colitis of unspecified origin รักษาโดยให้ยา Metodopramide ผ่านทางเส้นเลือดดำ ส่งตัวอย่างตรวจทางห้องปฏิบัติการ Stool exam ที่โรงพยาบาลหางดง พบปริมาณเม็ดเลือดขาว 3-5 Bac-numerous (เนื่องจากผู้ป่วยได้รับยาปฏิชีวนะตั้งแต่แรกรับในช่วงค่ำ จึงไม่ได้เก็บ stool culture ตอนเช้าของวันถัดมา เพราะคาดว่าน่าจะไม่พบเชื้อ) ปัจจุบันผู้ป่วยอาการดีขึ้นและแพทย์อนุญาตให้กลับบ้านได้ จากข้อมูลการสอบสวนเบื้องต้น ญาติผู้ป่วยให้ข้อมูลว่า ญาติในครอบครัวของผู้ป่วยซื้อม้ามควายที่ตลาดสด A ซึ่งแม่ค้ารับมาจากตลาด B นำมาทำเองที่บ้านในวันที่ 7 สิงหาคม 2557 เวลา 16.00 น. ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วได้ทำการสอบสวนโรคเบื้องต้นและแจ้งพื้นที่เกิดโรค เพื่อให้ติดตามแหล่งชื้อวัตถุดิบ และให้สุขศึกษาเรื่องการป้องกันโรคอุจจาระร่วงแก่ผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย

3. ผู้ป่วยโรคอาหารเป็นพิษ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นนักเรียนโรงเรียนแห่งหนึ่ง ตำบลบ้านปง อำเภอหางดง จำนวน 6 ราย เพศชาย 1 ราย เพศหญิง 5 ราย อายุระหว่าง 11-12 ปี เฉลี่ย 12 ปี มีอาการคลื่นไส้ อาเจียนมากกว่า 10 ครั้ง ปวดท้อง ไม่มีถ่ายเหลว ผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วย วันที่ 13 สิงหาคม 2557 เวลา 12.15 น. ผู้ป่วยรายสุดท้ายเริ่มป่วย เวลา 13.00 น. ในวันเดียวกัน ทุกรายเข้า

รับการรักษาที่โรงพยาบาลหางดงในวันที่ 13 สิงหาคม 2557 แพทย์วินิจฉัยอาหารเป็นพิษ รักษาตามอาการ จากข้อมูลการสอบสวนเบื้องต้นพบว่า มีผู้ที่รับประทานอาหารร่วมกันทั้งหมด 197 คน ทุกคนรับประทานอาหารกลางวันที่โรงเรียน คือ ขนมจีน น้ำเงี้ยว (เลือดหมู) และเครื่องเคียง เช่น กะหล่ำปลีดิบ ถั่วงอกดิบ ผักกาดดอง และพริกทอด ซึ่งแม่ครัวซื้อขนมจีนจากพ่อค้ารถเร่บ้านเมืองกุง ตำบลหางดง และวัตถุดิบจำพวกเครื่องเคียงจากตลาดหางดง ในช่วงเย็นของวันที่ 12 สิงหาคม 2557 แล้วเก็บขนมจีนไว้ในตู้เย็น จากนั้นแม่ครัวทำการประกอบอาหารเวลาประมาณ 10.00 น. ของวันที่ 13 สิงหาคม 2557 เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลหางดงเก็บตัวอย่าง Rectal Swab culture ของผู้ป่วย จำนวน 3 ตัวอย่าง และตัวอย่างอาหาร จำนวน 3 ตัวอย่าง ได้แก่ ขนมจีน น้ำเงี้ยว และกะหล่ำปลี ส่งตรวจที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์เชียงใหม่ อยู่ระหว่างการตรวจ ทีม SRRT ได้ทำการค้นหาผู้ป่วย ไม่พบผู้ป่วยเพิ่มเติม ให้สุขศึกษาแก่เด็กนักเรียน และประชาสัมพันธ์วิทยุชุมชนในพื้นที่เกิดโรค

4. <u>ผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วง จังหวัดเชียงใหม่</u> พบนักเรียนและครูโรงเรียนแห่งหนึ่ง บ้านกองลอย ตำบลบ้านกองลอย อำเภอฮอด จำนวน 26 ราย เพศชาย 13 ราย เพศหญิง 13 ราย อายุระหว่าง 8 - 26 ปี เฉลี่ย 12 ปี ป่วยด้วยอาการคลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้องบิด ถ่ายเป็นน้ำ บางรายมีไข้ ครั่นเนื้อครั่นตัว หนาวแต่ไม่สั่น ผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วยวันที่ 31 กรกฎาคม 2557 เวลา 04.00 น. ผู้ป่วยรายสุดท้ายเริ่มป่วย เวลา 16.00 น. ในวันเดียวกัน เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกองลอย ทั้งรายแรกและรายสุดท้าย ในวันที่ 31 กรกฎาคม 2557 แพทย์วินิจฉัย Diarrhea รักษาโดยให้ยาปฏิชีวนะและน้ำเกลือแร่ (ORS) วันที่ 1 สิงหาคม 2557 เก็บตัวอย่าง stool culture จำนวน 4 ตัวอย่าง ส่งตรวจที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์เชียงใหม่ ผล Non enteropathogenic bacteria were isolate, Parasite=not found, Protozoa = not found ทั้ง 4 ตัวอย่าง จากข้อมูลการสอบสวนโรคเบื้องต้นพบว่า ผู้ป่วยเกือบทุกราย รับประทานอาหารกลางวันที่แม่ค้ารับเหมาของโรงเรียนจัดทำให้ คือ ลาบอีสาน และแกงเผ็ด ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วอำเภอฮอดลงพื้นที่เพื่อดำเนินการสอบสวนโรค ที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านกองลอย ตำบลบ่อสลี ในโรงเรียน และหมู่บ้านกองลอย ไม่พบผู้ป่วยเพิ่มเติม ให้สุขศึกษาแก่ครูและเด็กนักเรียน

สถานการณ์ต่างประเทศ

1. <u>การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสอีโบลา ในภูมิภาคแอฟริกาตะวันตก</u> ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลก ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ – 15 สิงหาคม 2557 พบผู้ป่วยสะสมรวม 2,127 ราย เสียชีวิต 1,145 ราย ใน 4 ประเทศ ได้แก่ กินี ไลบีเรีย เซียร์ราลีโอน และไนจีเรีย โดยเป็นผู้ป่วยประเทศกินี 519 ราย (เสียชีวิต 380 ราย) ไลบีเรีย 786 ราย (เสียชีวิต 413 ราย) เซียร์ราลีโอน 810 ราย (เสียชีวิต 348 ราย) และไนจีเรีย 12 ราย (เสียชีวิต 4 ราย) ทั้งนี้ในช่วงระหว่างวันที่ 12–13 สิงหาคม 2557 มีการรายงานผู้ป่วยรายใหม่ 152 ราย และเสียชีวิต 76 ราย โดยพบรายงานจากประเทศกินี ไลบีเรีย เซียร์ราลีโอน และไนจีเรีย

****